

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU YAPI İZİNLERİ 2009 YILI IV. DÖNEM SONUÇLARI AÇIKLANDI

Nurel KILIÇ

İnşaat Sektörü, başta demir-çelik, çimento, cam, seramik, ve boya gibi çok sayıda malzemeyi içeren diğer endüstriyel ürünlerin sürükleyicisidir.

Ekonomik canlılığın en önemli göstergesidir. Yerli sanayiye dayanması ve istihdam genişliğiyle katma değeri yüksek bir sektördür.

Ekonomik kriz ile sektörde işsizlik artmış, yatırımlar azalmış, sektör durgunluğa girmiş, sektörel büyüme yavaşlamıştır.

Açıklanan “Yapı İzinleri 2009 Yılı IV. Dönem Sonuçları” nın sayısal performansı da sektördeki krizi belgelendirir niteliktedir.

2009 yılının ilk dokuz ayında bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre belediyeler tarafından Yapı Ruhsatı verilen yapıların yüzölçümünde yüzde 19,6, bina sayısında yüzde 14,8 değerinde yüzde 25,1, daire sayısında yüzde 17,2 oranında düşüş olmuştur.

Önceki yıllarda ruhsat alınmış ve geçen yıl bitirilerek kullanma iznine bağlanmış yapılarda da bu düşüş devam etmiştir.

Bina sayısında azalma 2008 yılında yüzde 8,1 iken, geçen yıl yüzde 14,8 olmuştur. Bu binaların yüzölçümünde 2008’de yüzde 12,8 oranında gerileme sözkonusudur. Bu oran 2009 yılında yine eksi yönde 19,6’ya kadar gerilemiştir.

2009 yılının ilk dokuz ayında bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre belediyeler tarafından Yapı Kullanma İzin Belgesi verilen yapıların yüzölçümünde yüzde 8,6, değerinde yüzde 1,6, daire sayısında yüzde 7,7 oranında artış olurken, bina sayısında yüzde 3,7 oranında düşüş olmuştur.

Çizelge 1
Yapı İzinleri 2009 Yılı IV. Dönem Sonuçları

Yapı Ruhsatı, Ocak-Eylül Ayları Toplamı

		Bina Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Değer (TL)	Daire Sayısı
	2009	61.545	64.619.707	34.718.701.711	322.734
	2008	72.229	80.340.101	46.356.463.633	389.571
Yıllar	2007	78.596	92.141.261	45.723.786.098	433.124
Bir Önceki Yılın İlk Dokuz Ayına Göre Değişim Oranı (%)	2009	-14,8	-19,6	-25,1	-17,2
	2008	-8,1	-12,8	1,4	-10,1

Yapı Kullanma İzin Belgesi, Ocak-Eylül Ayları Toplamı

		Bina Sayısı	Yüzölçümü (m ²)	Değer (TL)	Daire Sayısı
	2009	57.861	56.704.246	29.677.174.534	286.198
	2008	60.084	52.219.853	29.202.966.858	265.647
Yıllar	2007	48.991	42.040.402	20.083.153.686	221.957
Bir Önceki Yılın İlk Dokuz Ayına Göre Değişim Oranı (%)	2009	-3,7	8,6	1,6	7,7
	2008	22,6	24,2	45,4	19,7

Kaynak: T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat sektörü, ekonomik yapı içerisinde ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Yüzlerce çeşit mal ve hizmet üretimi ile olan doğrudan bağlantısı ve yoğun iş gücü kullanımı ve sosyo-ekonomik refah düzeyine olan katkısı, bu sektörün ülke içerisinde önemli yere sahip olduğunu göstermektedir.

Yatırımlarındaki hızlı düşüşe ve kamu yatırımlarındaki artışın çok sınırlı düzeyde seyretmesine bağlı olarak sektörde gerileme sürmüştür.

Birçok inşaat projesi beklemeye alınmış durumdadır.

Halen inşaat sektörünü yurtiçinde canlandıracak ve yurtdışında ise rekabet gücünün sürdürülmesini sağlayacak acil önlemlere olan ihtiyacın arttığı bir süreçte yol alınmaktadır.

İnşaat sektöründeki küçülmenin en başta işsizlik olmak üzere ekonominin geneline çok ciddi yansımaları olduğu kuşkusuzdur.

Bu nedenle ekonominin bel kemiği konumundaki inşaat sektöründe; öncelikle kamu altyapı yatırımlarına ağırlık verilmesi önemlidir.

Kamu altyapı yatırımlarını ve tüketici harcamalarını arttıracak önlemler başında özel sektöre uygulanacak teşvikler ilk sırada değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte; tüm dünyada uygulamaya konulduğu gibi ülkemizde de 2008'de başlatılan kamu altyapı yatırımlarının desteklenmesi programına devam edilmeli; sağlanacak ilave iç ve dış finansman bu amaca tahsis edilmelidir.

Bununla birlikte;

- Sektörde haksız rekabete yol açan TOKİ'nin sektöre olumsuz etkilerinin yeniden gözden geçirilmesi,
- İnşaat sektöründeki KDV'nin düşürülmesi,
- İnşaat sektörüne destek verilmesi amacıyla kentsel alanlardaki konut üretimlerinde talep edilen yol, kanal, katılım bedellerinin ve ruhsat harçlarının daha makul seviyelere çekilmesi,
- Sığınaklar ile ilgili düzenlemelerin tamamlanması,
- Gerçekleştirilen ihalelerde aşırı tenzilatlarla iş verilmemesi

önemlidir.

Bununla birlikte Türk müteahhitlerin yurtdışında faaliyette buldukları ülkelerin küresel krizden etkilenme düzeylerinin farklılaşan bir görünüm arz ettiği, krizin Kuzey Afrika, Ortadoğu ve BDT ülkelerindeki etkilerinin, Avrupa ülkelerine kıyasla göreceli olarak daha az olduğu ve/veya krizden daha çabuk çıkacakları gözlenmektedir.

Ancak halen, başta Rusya Federasyonu olmak üzere, bu bölgelerdeki bazı ülkelerde hakediş ödemelerinde önemli gecikmeler yaşanmaktadır.

Bu dönemde inşaat sektörünün yurtiçindeki daralmasının olumsuz etkilerinin, destek verilmesi halinde en azından bazı yurtdışı pazarlardaki performansı arttırarak hafifletilmesi mümkün görülmektedir.

AR&GE BÜLTEN
2010 ŞUBAT – EKONOMİ

Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Kullanma Amacı ve Bir Önceki Yıla Göre % Değişimleri, 2007-2009 Yılları İlk Dokuz Aylık Toplam

A: Bina Sayısı B: Yüzölçümü (m²) C: Değer (YTL) D: Daire Sayısı

Kullanma Amacı		Yapı Ruhsatı					Yapı Kullanma İzin Belgesi				
		2009	2008	2007	Bir Önceki Yıla Değişim (%)		2009	2008	2007	Bir Önceki Yıla Değişim(%)	
Binalar	A	61.545	72.229	78.596	-14,08	-8,1	57.861	60.084	48.991	-3,7	22,6
	B	64.619.707	80.340.101	92.141.261	-19,6	-12,8	56.704.246	52.219.853	42.040.402	8,6	24,2
	C	34.718.701.711	46.356.463.633	45.723.786.098	-25,1	1,4	29.677.174.534	29.202.966.858	20.083.153.686	1,6	45,4
	D	322.734	389.571	433.124	-17,2	-10,1	286.198	265.647	221.957	7,7	19,7
Bir Daireli İkamet Amaçlı Binalar	A	14.040	17.166	18.400	-18,2	-6,7	13.550	13.663	13.026	-0,8	4,9
	B	2.695.803	3.120.050	3.408	-13,6	-8,4	2.391.246	2.420.441	2.046.440	-1,2	18,3
	C	1.1349.403.058	1.645.256.029	1.579.451.958	-18,0	4,2	1.233.516.680	1.268.494.229	947.674.036	-2,8	33,9
	D	14.038	17.424	19.097	-19,4	-8,8	13.551	14.823	13.021	-8,6	13,8
İki ve Daha Fazla Daireli İkamet Amaçlı Binalar	A	38.728	44.229	49.652	-12,4	-10,9	35.822	36.525	27.584	-1,9	32,4
	B	46.13078.188	54.417.010	63.501.888	-15,2	-14,3	39.710.353	36.293.807	29.610.439	9,4	22,6
	C	25.013.781.119	31.773.490.837	31.773.490.837	-21,2	-0,1	20.861.397.707	20.591.382.498	14.164.430.795	1,3	45,4
	D	307.004	410.926	410.926	-17,0	-9,9	271.511	250.178	208.040	8,5	20,3
Halka Açık İkamet Yerleri	A	243	279	246	-12,9	13,4	176	183	130	-3,8	40,8
	B	694.659	609.744	542.658	13,9	12,4	378.737	382.561	374.480	-1,0	2,2
	C	355.923.420	342.086.412	259.543.508	4,0	31,8	195.369.674	207.525.289	186.713.009	-5,9	11,1
	D	3	15	1	-80,0	1400,0	1	-	-	-	-
Otel vb. binalar	A	767	924	666	-17,1	38,7	591	689	489	-14,2	40,9
	B	1.141.610	1.814.110	2.651.939	-37,1	-31,6	1.075.980	1.220.746	741.606	-11,9	64,6
	C	599.451.259	1.016.788.151	1.307.208.744	-41,0	-22,2	538.589.487	677.337.558	360.352.567	-20,5	88,0
	D	40	7	29	471,4	-75,9	5	21	23	-76,2	-8,7

AR&GE BÜLTEN 2010 ŞUBAT – EKONOMİ

A: Bina Sayısı **B: Yüzölçümü (m2)** **C: Değer (YTL)** **D: Daire Sayısı**

Yapı Ruhsatı

Yapı Kullanma İzin Belgesi

Bir Önceki
Yıla Değişim (%)

Bir Önceki
Yıla Değişim(%)

	A	Yapı Ruhsatı					Yapı Kullanma İzin Belgesi				
		B	C	D	Bir Önceki Yıla Değişim (%)	D	Bir Önceki Yıla Değişim(%)				
Ofis (İşyeri) Binaları	A	1.069	1.715	2.070	-37,7	-17,1	953	1.139	1.664	-16,3	-31,6
	B	2.357.832	3.172.986	3.335.804	-25,7	-4,9	1.508.670	1.603.313	1.371.065	-5,9	16,9
	C	1.286.505.763	1.801.962.467	1.645.517.018	-28,6	9,5	797.542.999	882.395.845	658.828.425	-9,6	33,9
	D	240	109	293	120,2	-62,8	84	47	168	78,7	-72,0
Toptan ve Perakende Ticaret Binaları	A	2.291	2.648	2.516	-13,5	5,2	3.734	4.801	2.925	-22,2	64,1
	B	3.786.600	5.848.698	5.860.319	-35,3	-0,2	4.838.793	4.052.028	2.339.287	10,4	73,2
	C	2.703.450.893	3.419.921.854	2.929.031.247	-39,4	16,8	2.485.724.025	2.154.879.091	1.112.573.762	15,4	93,7
	D	1.210	1.732	2.143	-30,1	-19,2	849	475	581	78,7	-18,2
Trafik ve İletişim Binaları	A	149	188	165	-20,7	13,9	114	71	82	60,6	-13,4
	B	428.128	577.421	702.475	-25,9	-17,8	198.798	132.447	67.977	50,1	94,8
	C	238.444.010	346.743.325	373.075.357	-31,2	-7,1	107.883.055	78.550.413	33.539.913	37,3	134,2
	D	-	20	75	-	-73,3	29	1	10	2800,0	-90,0
Sanayi Binaları ve Depolar	A	2.021	2.267	2.456	-10,9	-7,7	1.733	1.860	1.923	-6,8	-3,3
	B	2.909.692	5.475.919	6.963.240	-46,9	-21,4	3.691.287	3.457.785	3.367.162	6,8	2,7
	C	1.485.378.190	3.061.206.197	3.342.118.993	-51,5	-8,4	1.909.108.234	1.869.860.171	1.612.651.453	2,1	15,9
	D	136	55	216	147,3	-74,5	112	36	26	211,1	38,5
Kamu, Eğlence, Eğitim, Hastane, veya Bakım Kuruluşları Binaları	A	917	1.033	919	-11,2	12,4	558	540	485	3,3	11,3
	B	3.540.270	3.881.287	3.583.045	-8,8	8,3	2.042.354	1.665.662	1.327.788	22,6	25,4
	C	1.856.172.444	2.215.311.442	1.764.609.834	-16,2	25,5	1.097.627.786	918.137.890	632.128.632	19,5	45,2
	D	21	26	67	-19,2	-61,2	4	27	4	-85,2	575,0
İkamet Amaçlı Binalar Dışındaki Diğer Binalar	A	1.320	1.780	1.506	-25,8	18,2	630	613	683	2,8	-10,2
	B	926.925	1.422.876	1.591.892	-34,9	-10,6	868.028	991.063	794.158	-12,4	24,8
	C	460.191.555	775.118.266	749.118.602	-40,6	3,4	450.414.887	554.403.874	374.261.094	-18,8	48,1
	D	42	94	277	-55,3	-66,1	52	39	84	33,3	-53,6